

DIRVA

Nr. 78

Liepa-July 10, 1961

Cleveland, Ohio

RUSAI PASIRAŠĖ KARINĘ SUTARTĮ SU Š. KORĖJA

Sovietija pasirašė karinės pagalbos sutartį su komunistine Šiaurės Korėja dešimčiai metų. Sutartimi Maskva įsipareigojo remti Korėjos komunistų režimą "visomis jėgomis ir visomis priemonėmis", jį gindama nuo visų galimų užpuolimų.

Šis manevras, kuriuo Sovietija formaliai įteisinama ginti Šiaurės Korėją, yra laikomas komunistų bloko militarine priemone, nukreipta prieš Pietryčių Azijos Gynybos Organizaciją, kuri yra įsipareigojusi tas sritis ginti nuo komunistinės agresijos. Sovietija jau yra pasirašiusi panašias militarines sutartis su komunistine Kinija ir Išorine Mongolija.

Naujoji sutartis Vakarų diplomatų sluoksniuose sukėlė spėjimus, kad Maskva, sutartį paremdama finansiniais kreditais, taip pat siekianti sustiprinti savo pozicijas varžybose su Kinija dėl dominavimo komunistiniame pasaulyje. Kai kurie Sovietijos klausimų ekspertai net pabrėžia, kad Maskva šiuo manevru siekusi užkirsti Azijos komunistų slinkimui į Pekino orbitą.

Sutarties pasirašymą Chruščiovas paskelbė iškilmingame priėmime, suruoštamame Š. Korėjos premjero ir komunistų partijos lyderio Kim Il Sung garbei. Jis veidmainingai aiškino, kad Sovietija nemėgstanti karinių paktų, bet turėjusi pasirašyti, nes "JAV, Japonijos ir kitų val-

stybių vyriausybės atmetė mūsų visus pasiūlymus įtampai sumažinti ir saugumui Toluimuose Rytuose užtikrinti." Tuose pasiūlymuose, kaip atmename, Chruščiovas tereikalavo vieno dalyko: JAV karinių bazių panaikinimo Japonijoje ir kituose Toluimųjų Rytų punktuose, nekalbėdamas apie komunistų pasitraukimą iš užgrobtųjų sričių.

Maskvos pozicijų konsolidavimą Pietryčių Azijoje ryškina ir kiti faktai: tuo pat metu Maskvoje viešėjo ir komunistinio Š. Vietnamo premjeras Pham Van Dong; Chruščiovas pasiuntė savo artimiausią bendradarbį Michailą A. Suslovą į Ulan Batorą, Išorinės Mongolijos sostinę, kur prasidėjo to krašto komunistų partijos suvažiavimas.

Sovietinių klausimų ekspertai ryšium su Suslovo pasiuntimu į Ulan Batorą primena, kad gegužės mėnesį su panašia misija į Čekoslovakiją buvo pasiustas Sovietijos "prezidentas" Brežnev, o tuo tarpu Kinijos komunistų metinėje šventėje te dalyvavo tik sovietų ambasadorius, arba, Kazakstanui švenčiant savo šventę, į Almą Atą visai neatvyko komunistinės Kinijos atstovas, nors Kazakstanas turi kelių šimtų mylių bendrą sieną su komunistine Kinija.

Komunistinė Kinija taip pat neturi panašios gynybos sutarties su Š. Korėja, nors prieš dešimtį metų su savo "savano-

riais" aktyviai dalyvavo Korėjos kare. Stėbotojai sako, kad per pastaruosius trejus metus tarp Pekino ir Maskvos be paliovos vykusios varžybos dėl dominacijos Š. Korėjoje, čia primenamas ir tas momentas, kad Chruščiovas buvo pasižadėjęs aplankyti Š. Korėją praeitą rudėnį, bet vėliau savo vizitą atšaukė, vietoj jo suteikdamas Š. Korėjai ilgalaikį kreditą 105 mil. dolerių sumai. Mėnesiu vėliau Maskva nubraukė ir 190 mil. dolerių skolą, kurią Š. Korėja buvo gavusi anksčiau. Tomis sumomis ji galbūt ir nusipirko Š. Korėjos komunistų palankumą.

Vienu ar kitu atveju, nors JAV valstybės departamente šiuometu ir dominuoja įsitikinimas, kad ši sutartis reiškianti kylį Maskvos ir Pekino santykiuose -- ji vistiek, kaip tiksliai išsireikšta oficialiame Washingtono komentare, reiškia naują "karinę grandį komunistų kolonijinėje imperijoje".

VILNIAUS VYSKUPIJĄ VALDO RUSAS

Bolševikams ištrėmus iš Vilniaus vyskupą Julijoną Steponavičių, kurį laiką neturėta žinių, kas užėmė arkivyskupo sostą. Vėliau aplinkiniu keliu gautose žiniuose buvo minima kunigo Kriščiūno pavardė. Mūsų dviasiškios sluoksniai buvo linkę tikėti, kad tai greičiausiai būsiąs kun. Kriščiūnas, buvęs iš Panevėžio vyskupijos, buvęs gimnazijų kapelionas.

Bet naujausiam Tėviškės Žiburio numeryje ši mįslė išaiškinama: naujasis Vilniaus arkivyskupijos ir galbūt Panevėžio vyskupijos valdytojas yra kun. Česlovas Krivaitis, baigęs Kauno kunigų seminariją 1945 metais, bolševikų okupacijos metu. Idomiau, kad jis kilęs iš rusiškos šeimos nuo Semeliškių, jo tėvas yra rusas Krifka, ir jis pats anksčiau naudojo tą pavardę, tik vėliau sulietuvindamas. Tai liudija išeivijoje esą asmenys, kurie jį pažinojo.

Tėviškės Žiburiai taip pat mini, kad dar nesą žinia, kokių pagrindu jis Vilniaus arkivyskupiją valdo: ar kaip kapitulinis vikaras, rinktas kapitulinos narių, ar tiesiog bolševikų pastatytas.

RUSAI ATMETĖ PLANĄ

Sovietija vėl atmetė JAV pasiūlymus dėl atominių bandymų nutraukimo ir iš naujo pareikalavo, kad tos derybos būtų įjungtos į visuotinio nusiginklavimo konferenciją.

Sovietų laikraštis Izvestija paskelbė tekstą notos, kurią užs,

Liepos 2 dieną Chicagoje įvykusi JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė buvo pradėta garbės batuto perdavimu: kompozitorius prof. Juozas Žilėvičius (kairėje), buvęs pirmosios Dainų šventės garbės dirigentas, įteikė Aleksandrui Aleksui, antrosios Dainų šventės garbės dirigentui, kurio diriguojamas jungtinis mišrus choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus.

Z. Degučio nuotrauka

SOVIETINIS VETO PRIEŠ KUVEITO LAISVĘ

Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje Sovietija vetavo britų rezoliuciją, kuria buvo siekiama Kuveito nepriklausomybės pripažinimo.

Prieš balsavimą britai buvo pažadėję atitraukti savo karinius vienetų iš buvusio protektorato, jei Irakas pasižadėtų nenaudoti jėgos Kuveite, o Jungtinės Tautos įsipareigoję saugoti jo nepriklausomybę. Po to pasiūlymo buvo tikimasi, kad Kuveito klausimas bus tuo kompromisu ir

reik, ministeris Gromyko įteikė JAV ambasadoriui Llewelyn Thompsonui, Joje Maskva apkaltino Jungtines Valstybes, kad jos "degina susitarimo tiltus".

išspręstas, bet sovietai nelauktai paskelbė savo 95-įjį veto.

Keliomis minutėmis vėliau Saugumo Taryba atmetė Jungt. Arabų Respublikos reikalavimą, kad britų kariniai vienetai būtų atitraukti nedelsiant. Už šį pasiūlymą balsavo tik pati JAV, Sovietija ir Ceilonas.

Sovietinis veto susilaukė ašturių priekaištų iš britų delegato Sir Patrick Dean, kuris pabrėžė, kad Sovietija savais išskaičiavimais dar kartą sugriovė Saugumo Tarybos pastangas, siekiant atstatyti harmoniją neramumų židinyje. Britai paskelbė, kad jie atitraukia iš Kuveito dvi kuopas, ir pabrėžė, kad likusieji kariniai vienetai ten esą vien defenzyviniais tikslais, nesudarydami jokios grėsmės Irakui.

Į Kuveitą britai buvo permetę apie 4000 karių.

Saugumo Taryba išsiskirstė, po keturias dienas trukusių derybų nepaskelbdama jokio nutarimo, bet prieš tai tiek Britanija, tiek Irakas pareiškė, kad reikalausią naujo posėdžio, jei tik pasirodys naujo pavojaus ženklai.

Vetuojoji britų rezoliucija būtų parėmusi Arabų Lygos iniciatyvą, siekiant surasti taikų sprendimą už Jungt. Tautų ribų. Nepaisant sovietinio manevro, tebesitikima, kad arabai gal rasią problemos sprendimą savo tarpe.

TRUMPAI IŠ VISUR

* PREZ. KENNEDY praeitą savaitgalį į savo vasarnamį Hyannisporte buvo išsikvietęs savo pagrindinius patarėjus - valst. sekr. Rusk, gynybos sekr. McNamara ir karinių reikalų patarėją gen. Taylor - pasitarimams dėl Berlyno. Jie truko kelias valandas.

* BERLYNE komunistai įsakė registruotis visiems sovietinio sektoriaus gyventojams, kurie dirba Vakarų sektoriuose, gaudami geresnius atlyginimus ir galėdami gauti daugiau prekių. Jau paskelbta, kad tie asmenys, kurių skaičius siekia 50,000, neturės teisį į naujuosius butus.

* JAV LAIVYNO sluoksniai vėl paskelbė, kad sovietų tralerių ir povandeninių laivų grupė matuoja vandenyno dugną Naujosios Anglijos pakrantėse.

KAIRĖJE: Dail. A. Valeškos gražiai išdekoruotą estradą išsirikiavo arti tūkstantis dainininkų iš 27 chorų.

Z. Degučio nuotrauka

MALTOS VILKSTINĖ (11)

Italų nauji ginklai

Akiraty sušvitus pirmosioms ryto prošvaistėms, radaro tarnyba paskelbė įspėjimą, kad aplink vilkstinę vėl zuja priešų žvalgybos lėktuvai, ir admirolas paskelbė pirmojo laipsnio priešlėktuvinę paruoštį.

Diena prasidėjo su vilkstinės aviacijos pergale. Vilksinei perėjus į gynybą formaciją, ir artileristams paskubomis pusryčiaujant prie pabūklų, nuo lėktuvnešio kilo naikintuvai, kurių liemenys sušildavo auksu nuotėkančios saulės spindulių.

Praėjus kelioms minutėms po devynių, pasigirdo duslus dvimotorių priešų bombonešų ūžimas. Netrukus jie buvo pastebėti: jie skrido labai aukštai, uždara formacija. Britų naikintuvai jų užnugaryje pakilo dar aukščiau, susirikiavo į grandinę ir pradėjo pulti. Praslinkus keliolikai sekundžių kalenimas.

Leitenantas R. H. P. Carver, kuris vairavo 885-sios eskadrilės "Hurikaną", puolė vieną Junkers 88 iš priekio, leisdamas salvę po salvės. Junkers apsisuko ir nuskrido su rūkstančiu motoru. Po to leitenantas puolė kitą Junkers 88, staigiai vartydamasis, kildamas ir vėl leis-

damasis, kol vokiečių lėktuvas apsisvertė ir degdamas nukrito į jūrą.

Ir kiti britų naikintuvai puolė vokiečių formaciją. Dar du Junkers 88 susvyravo, o trečiasis su degančiu motoru pasuko link Italijos. Priešas paskelbė atitraukimą, ir bombos buvo numestos gana toli į vandenį, nekludant vilkstinės.

Naikintuvai netrukus grįžo į lėktuvnešius. Pilotai džiaugėsi savo laimėjimais. Iš viso jie buvo tikrai sunaikinę aštuonis priešų lėktuvus, o gal dar ir tris kitus.

Tačiau žygin jau buvo išsileidę ir kiti vilkstinės persekiotojai. Praėjus penkiolikai minučių po to, kai buvo nuvyti priešų bombonešiai, "Fury" pranešė vilkstinės prieky pastebėjęs povandeninį laivą. "Fury" ir "Laforey" pradėjo puolimą, leisdami vieną po kitos povandenines bombas.

Taip praėjo dvi valandos, drumsčiamos sporadiškos ugnies iš žvalgybos lėktuvų, kurie išdrįsdavo perdaug priartėti prie vilkstinės, ir povandeninių bombų išmetimo į priešų povandeninius laivus. Bet 11:35 valandą

vokiečių povandeninis laivas nr. 235 ryžosi žūtibūtiniam puolimui, kad pralaužtų vilkstinės apsaugos grandinę ir priartėtų prie prekinio laivo.

Naikintojas "Pathfinder", plaukęs vilkstinės užpakalyje, pirmas pranešė vokiečių povandeninio laivo manevrą ir "Zetlando" remiamas, pradėjo puolimą. Jie vijo vokiečių laivą vilkstinės šonu, kol privertė jį pasinerti ir pabėgti, kad išvengtų povandeninio bombų.

Ligi to momento neturėta žymesnių nuostolių, ir kaip admirolas Burrough buvo sakęs: medžioklės sezonas buvo gerai prasidėjęs. Bet, vos tik spėjus apsiginti nuo tų puolimų, prasidėjo nauji. Vidurdienį įspėta apie naują puolimą iš oro. Tolumoje pasirodė krintančio lėktuvo dūmų juosta, ir naikintojas "Ashanti" pranešė pastebėjęs karštą priešų kovą su vilkstinės lėktuvais.

Tai buvo pagrindinis puolimas iš Sardinijoje stovėjusių ašies aviacijos bazių. Pirmoji dešimties italų bombonešių bangą nepasiekė jokio laimėjimo. Naikintuvų gaminiojai, milžiniškos užtvarinės ugnies nuo laivų gaudinami (čia pirmą kartą buvo panaudotos 16 colių patrankos prieš aviaciją), jie nepajėgė padaryti jokių nuostolių.

Bet staiga prieš vilkstinę pasirodė parašintais leidžiamos juodos skardinės. Kelios iš jų, kaip atrodė, sprogo, susidūrusios su vandeniu. Vienas "Nelsono" karininkas užregistravo dienyne pirmąjį naujų italų slaptyųjų ginklų panaudojimą: "Krinta juodos skardinės. Greičiausiai besisukančios torpedos".

Siekdama išvengti skardinių, vilkstinė staigiu manevru statmenai pakeitė savo kursą 90 laipsnių posūkiu pavyko tvarkingai, nepaisant bombardavimų ir aštuonių priešų lėktuvų kulikosvaidžių ugnies.

Dabar buvo galima matyti 41 priešų bombonešį vilkstinės priekyje ir 21 jos užpakalyje. Vėl artilerijos ugnis nuo laivų užtvėrė lėktuvams kelią, vėl vilkstinė įvykdė staigų manevrą. Ugnis buvo staigi ir tikslė, ji atmušė ir šį puolimą. Italų bombonešiai apsisuko ir numetė savo torpedas toli nuo vilkstinės.

Tik abutoliausiai esantieji naikintojai abiejose vilkstinės pusėse pateko pavojui, ir jie mėtėsi, kaitaliodami kursą, bomboms krintant pašonėse. (Bus daugiau)

Dainų šventės dalyviai Jaunimo Centro sodelyje prie žuvusiems pagerbti paminklo.

A. Gulbinsko nuotrauka

KINIJA ATIDĖJO TIBETO 'SOCIALISTINIMĄ'

Komunistinė Kinija nuostabiai atvirai pripažino, kad jos planus "susocialistinti" Tibetą jau antrą kartą išliko nesėkmė: Pekinas paskelbė, kad žemės ūkio kolektyvizacija ir vadinamųjų liaudies komunų kūrimas Tibete atidedamas penkeriems metams.

Šis dramatiškas pralaimėjimo pripažinimas yra dar keistesnis, atsiminus, kad prieš penketą mėnesių Pančen Erdeni, Tibeto autonomijos paruošiamosios komisijos pirmininkas, buvo paskelbęs, jog krašto "socializacija" vykstanti sparčiu tempu ir netrukus būsianti baigta. Kyla klausimas, ar jo pareiškimas buvo pagrįstas "suklastotomis statistikomis", kurios dabar atperka visas komunistų nesėkmes, ar paskutiniu metu kas nors nepaprastai greitai pakropo į "kreivą pusę". Vienu ar kitu atveju, šis Pekino atsitraukimas taip pat paliustruoja "naująją dvasią" Kinijoje, pasireiškiančią konkretniu planavimu ir didesniu nuosaikumu.

Kalbant apie Tibetą, Kinijos komunistų partijos galva Mao jau 1957 metais, savo garsiojoje kalboje "apie teisingą traktavimą prieštaravimų liaudyje" pripažino, jog pirmasis partijos bandymas įvykdyti Tibetą "demokratinės reformos" buvęs perskubus, klaidingai pradėtas ir nepopuliarus. Jis pažadėjo Tibetą neprieivartauti su "socialistinėmis reformomis" dar penkerius metus.

Bet 1959 metų pradžioje, apsvaigintas "didžiojo šuolio" statistiku, "reformų" atidėjimą atšaukė ir paskelbė naują dvejų

metų programą Tibetui sukolchozinti.

Dabar istorija pasikartojo antą kartą: atkaklus tibetiečių pasipriešinimas kinietiškajai "socializacijai", susijęs su aštria agrarine ir ekonomine krize pačioje raudonojoje Kinijoje, privertė partiją prisipažinti, kad prievartos naudojimas Tibete yra neprotingas ir net neįvykdomas.

Draugas Čang Čing-vu, kuris Tibete atstovauja Pekino vyriausybę, būdamas komunistų partijos sekretorium, drąsiai sutrimitavo atsitraukimą:

"Siekdama konsoliduoti demokratinę revoliuciją, Kinijos komunistų partija pažada per ateinančius penkerius metus Tibete neįvykdyti socialistinių pėrmainų, per tą laikotarpį nesiimdama nei žemės ūkio, nei gyvulininkystės artelių, nei liaudies komunų."

Nors užuominos, kad Pekino politika Tibete susiduria su sunkumais, pastaruoju metu buvo pastebimos įvairiuose Pekino "Liaudies laikraščio" straipsniuose ir Lhasos radijo pranešimuose, bet atviras Pekino pripažinimas dėl nesėkmių vis dėlto nustebino daugelį Vakarų stebėtojų. Tose užuominose buvo kalbama apie Tibeto ūkininkų apatiją, net apie didėjančią gyventojų priešinimą komunistų ir vengiamą sunkaus darbo, ypač kad to darbo vaisiai ėjo į Pekiną, vietoj likę Tibete.

Kinai taip pat -- greičiausiai per neapsižiūrėjimą, -- yra ne kartą prisipažinę, kad jų "liaudies išlaisvinimo armija" beveik be paliovos susidurianti su aktyviu pasipriešinimu, partizanų.

Reikia atsiminti, kad kinų komunistai okupavo nevisiškai priešišką Tibetą, kai ten įsiveržė prieš dešimtį metų. Yra nešališkų liudininkų pranešimų, kurie patvirtina, kad kai kuriose vietose įsiveržėliai buvo džiaugsmingai sutikti, kad Tibeto vargšai naujojoje Kinijoje įžūrėjo geresnių dienų prošvaistę. Bet jų akys buvo brutaliai atmerktos.

Ši pradinė "gera valia" jau išgaravo. Tai parodo trys sukilimai ketverių metų bėgyje, Dailamos ir 50,000 tibetiečių pabėgimas.

"Išlaisvintieji vergai", kuriuos "reformomis" buvo tikimasi padaryti "abipusiškos pagalbos grupėmis", atkakliai gynėsi nuo bet kokios bandomos įvesti kolektyvizacijos. Ir "reformos" vienuolynuose po vargingos pradžios nutilo.

Generolas Čang Kuo-hua, Tibeto karinės apygardos viršininkas, jau praeitą gruodį "Raudonojoje

Žvaigždėje" paskelbė straipsnį, kuriame prisipažino, kad "net užbaigus (sic!) demokratines reformas, žemės ūkio produkcija automatiškai nepadidėja. Demokratinė reformų sąjūdyje išryškėjo, kad yra būtina sustiprinti plačių masių auklėjimą patriotizmui ir socializmui, per abipusę pagalbos grupes pagyvinti vadovavimą produkcijos klausimuose."

Bet tos "abipusės pagalbos grupės" buvo gyventojų tarpinė, mėgstamos, ir ūkininkai priešinosi didinamai partijos kontrolei, bandančiai išspausti didesnę produkciją ir "patriotines" pyliavas valstybei.

Taip kovai su atkakliais tibetiečiais tebesitęsiant, Pekino įstaigos stengėsi visiškai nuslėpti nemalonų kinų kolonistų temą, kurią partijos galva Mao Ce-tung 1956 metais neatsargiai išvilko dienos švieson. Tada draugas Mao pasakė Dalai Lamai ir Pančen Lamai, kad Tibeto gyventojų skaičius masine kinų migracija turis būti pakeltas nuo 2 iki 10 milijonų.

Yra tikra, kad 1954-56 metais Tibetan atkelta pusė milijono kolonistų. Ir nėra abejonės, kad ta politika tebetęsia; tai rodo panašūs pavyzdžiai Vidinėje Mongolijoje ir Sinkiang, kur kolonizacija įvykdyta jau plačiu mastu.

Į pastarąją kapituliaciją Pekinas žiūri tik kaip į atsitraukimą, o ne kaip į pralaimėjimą. Atsimintina, kad šalia vidinio nepasitenkinimo Tibete yra ir praktinių susisiekimo kliūčių. Abu 1955 metais baigti plentai tarp Kinijos ir Lhasos kai kuriose vietose po kelis mėnesius per metus yra nepravažiuojami, o planuota geležinkelio linija tebėra dar popieriuje. Kol tos susisiekimo linijos nėra galutinai sutvarkytos, Pekinas negali atsistoti pakankamai karinių pastiprinimų arba reikšmingai padidinti kolonistų skaičių. Tu būdu paskutinis programų atidėjimas penkeriems metams galbūt reiškia realesnį planą pagerinti susisiekimo linijas.

Partijos šefas Maocetungas retai padaro tą pačią klaidą du kartus. Jis dabar prisipažino, kad perskubui ir perankstyvu spaudimu jau antrą kartą neįvykdė programos. Būtų nuostabu, jei jis tą pačią klaidą pakartotų trečią kartą. Bet viena yra tikra: savo programos sukomunistinti Tibetą jis neatsisakys, nors tai tęsis ilgiau, negu iš pradžių jo partija tikėjosi.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

Pay Yourself FIRST....

and pay yourself first every pay day—before you start spending. This regular habit will assure you of achieving your dreams of a new home, children's education, extra retirement funds, etc. And... you will be secure against any unforeseen emergencies in the future.

4% Current Rate

All Savings Deposited Through JULY 17th Earn

ST. CLAIR SAVINGS

from JULY 1st!

Three Offices...

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas L u š i ų ir V e i t ų viloje

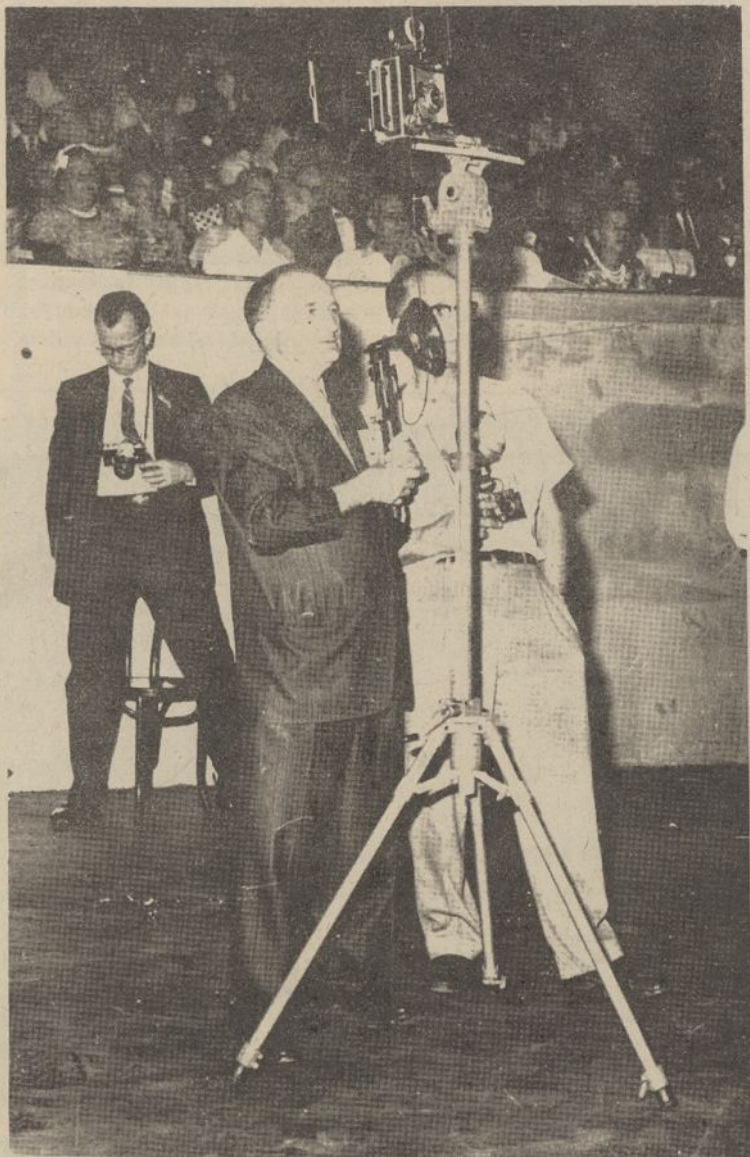
"MEŠKA"

42 Beach Street
Monument Beach, Cape Cod, Mass.
Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MEŠKA tikram poilsiui, be rūpesčių siūlo:
• Erdvią ir ramią aplinką • Didelius ir jaukius kambarius • Gerą ir gausų maistą • Pliažas pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis • Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu • Vasarotojus be automobiliu nuveža ir parveža savininkai • Vaikams rengiami pavakareliai su lietuviška programa • Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai • Žuvinimas geras jūroje ir ežereliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neaukštos. 15% NUOLAIDA vasarojantiems nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

Dainų šventėje fotografai "Šienauja"... Mūsų foto bendradarbis V. Noreika su aukštai iškelta kamera laukia patogaus momento. Šalia stovi fotografas A. Stelmokas. Dirvos nuotrauka

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Laisvė yra didelė šio krašto žmonių palaima

Didelė šio krašto palaima žmonėms yra įstatymais garantuota ir praktikoje vykdoma laisvė. Tai laisvė, kuri mūsų krašte buvo nusakoma žodžio, spaudos, neliečiamumo ir susižinojimo apybraižomis.

Toji amerikietiškoji laisvė, gerai žinoma visame pasaulyje. Anksčiau, kada į šį kraštą įvažiavimo varžtai nevaržė, čia prieglaudą lengvai rado visi, kurie buvo persekiojami dėl savo religinių ar politinių įsitikinimų. Dabar, iš kitų kraštų įvažiuoti ne taip jau lengva. Bet kurie jau įleidžiami, jie čia laisvės palaima pilnai naudojasi. Lygiai, kaip ja pilnai naudojasi ir visi čia iš ankščiau gyvenusieji.

Šio krašto gyventojai, įpratę ta laisvės dovana džiaugtis, labai jautrūs, kad ir mažiausiems suvaržymams, daromiems grynai tvarkos išlaikymo sumetimais. O ypač labai jautrūs tuoj šaukti visi tie, kurie laisvės dovana nori piktam išnaudoti, savo užmačias kitiems primesti, įstatymus laužyti, arba ir nelegaliai prieš tuos įstatymus kovoti.

Tokių laisvės piktnaudžiavimų ypač pasižymi įvairūs "gemblininkai" ir šio krašto komunistai bei jų suorganizuoti bendrakeleiviai. Jei "gemblininkai" tokios apgaulės siekia labai apsisaugojusiomis ir eilinės visuomenės mažai žiūrimumis priemonėmis, tai komunistai viešai tai daro per savo spaudą ir neviešai per kitaip užmaskuotas organizacijas ir tų organizacijų rengiamas įvairias demonstracijas.

Komunistai, viešajai nuomonei sudaryti, leidžia čia gausią savo spaudą. Be anglų kalba leidžiamų leidinių, čia gausu ir visokioms tautybėms leidžiamų laikraščių ir laikraštėlių. Jų tiražai nedideli, be specialių paramų jie nepajėgūs išsilaikyti. Bet jie eina ir savo ardomąjį darbą prieš tikrąją laisvę varo. Varo dangstydamiesi geresnių gyvenimo sąlygų tariumi iškovojimu ir neva laisvės saugojimu. O koks jiems žmonių gerbūvis rūpi ir kokios jie laisvės siekia, manau, čia nereikia aiškinti. Vieni iš mūsų esam tai patys pergyvenę, o kiti neseniai matė, kokiomis priemonėmis toji "laisvė" buvo įgyvendinta Vengrijoje.

Mums yra progos atidžiau sekti lietuvių kalba leidžiamus komunistinius laikraščius. Ir tik stebimės jų akiplėšiškumu. Viskas, ką daro JAV valdžia, yra bloga. Viskas, kas daroma sovietų -- labai gerai. Tągi visas šio krašto gyvenimas, santvarka, vadovaujantieji asmenys nuolat juodinami. O viskas, kas tik ateina iš Maskvos, aukštyn keliama, šviesiausioms spalvomis skaitytams pristatoma. Ir tai daroma nesilaikant nei jokios moralės, nei jokio padarumo. Svarbu, kad taip įsako komunistų partija ir taip reikia daryti. Nesvarbu jiems, kad tuo pačiu jie rausia šio krašto stiprybės pamatus ir siekia tikrosios laisvės sunaikinimo.

Iš tokios jų laikysenos, jų spaudos ir jų organizacijų taktikos, plaukia viena aiški išvada, kad šio krašto komunistai, kaip ir daugelio kitų kraštų, yra tik svetimos, komunistinės valstybės agentai. Jiems terūpi šio krašto santvarkos pagrindus suardyti ir tai svetimai valstybei, siekiančiai pasaulio sukomunistinimo, patarnauti.

Ne mūsų pareiga siūlyti priemones ir tuos negerovių šašus apvaldyti. Tik viena aišku, kad jei žmonės norės ir toliau įprastoje laisvėje gyventi, jie ateityje turės būti budresni. Jie turės legaliomis priemonėmis siekti, kad tokie kenkėjai būtų suvaldyti. Kitaip, jie įsigalės ir tradicinę Amerikos laisvę pasmaugs.

B.G.

KADA BUS TVARKA?

Tūkstančiai lietuvių stebėjo Dainų šventę Chicagoje. Tai buvo, mūsų mastu imant, milžiniška lietuvių sueiga ir malonus įvykis. Reikia tik suprasti, kiek darbo ir pasišventimo parodė šios šventės rengėjai ir choristai.

Tačiau į šią gražią šventę, kaip arkliai į rūtų darželį, įsi-brovė nepageidaujami svečiai -- ilgų kalbų sakytojai. Kaip galėjo pasijauti tie žmonės, kurie, atėję pasiklausyti dainų, turėjo laukti 1 val., ir 40 minučių, kol prasidės pati dainų programa? Kam reikia mėginti susirinkusiųjų kantrybę ir juos kankinti?

Vieną kartą tokiems gražbiiliams reikėtų pasakyti aiškų ne. Jiems būtų galima duoti progos kitur pakalbėti, bet tik ten -- kur žmonės specialiai ateitų jų pasiklausyti.

ED. ŠULAITIS,
Chicago

NEIŠMANO, O KRITIKUOJA

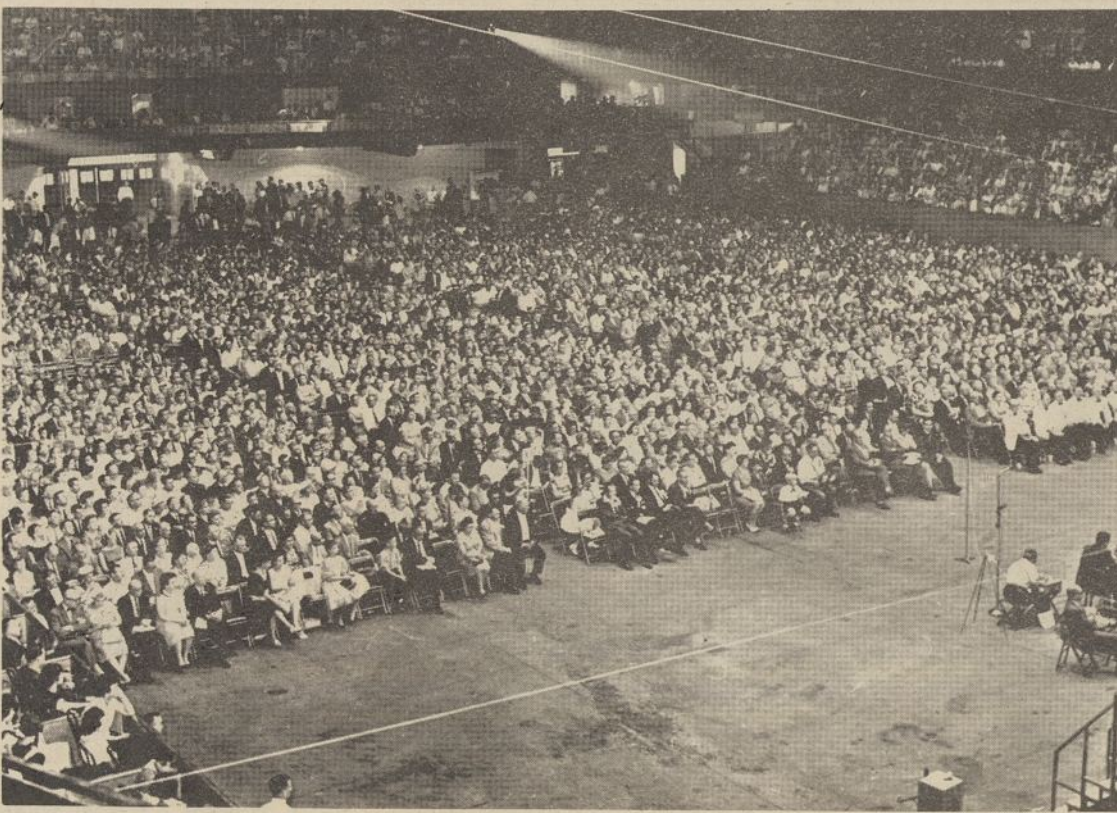
Bostone veikia J. Roman, Sr. radio programa, kurioje gana dažnai kalbama apie dail. Vik-

toro Andriušio sukurtą stilizuotą Vyti, kuris pakabintas ALTS-gos Bostono skyriaus namuose. Tokį Vyti yra įsigijęs taip pat Amerikos Lietuvių Tarybos skyrrius, kuris jį naudoja įvairiuose minėjimuose, kaip Vasario 16-sios ir t.t.

Apie tą Vyti kalba J. Roman, Sr. be jokio išmanymo, su didele pagieža, netgi nekultūringai. Jis vadina jį "kumeleite su šakaliu". Tvirtina kad tai yra Lietuvos ženklo išjuokimas. Pasakoją, kad tremtiniai vietoje ritierio pasirinko bėglį ir t.t. Jis netgi demonstratyviai išsina iš tų iškilmių, kuriose pakabinamas minėtas stilizuotas Vytis. Ir svarbiausia -- vėliau praneša apie tai savo radio programoje.

Visuomet koku apie tai klausyti. Tačiau keista buvo, LB Bostono apylinkės pirmininkas Pov. Žičkus po savo kalbos rinkimų reikalų ėmė girti J. Roman, Sr. ir rodyti jį pavyzdžiu, kaip reikia rūpintis lietuvių išlaikymu, o J. Roman, Sr., lyg atsakydamas į tą pagyrimą, vėl užtraukė savo dainelę apie "kumeleitę su šakaliu". Iš to eilinis klausytojas galėjo susidaryti išvadą, kad Lietuvių Bendruomenė pritaria J. Roman, Sr. idomui, kad P. Žičkus nerado reikalo prieš tai pasisakyti.

Dabar J. Roman, Sr. programoje ima rodytis dar įdomesnė naujovė. Nors programa oficialiai laikoma "katalikiška", nors joje skelbiami lietuvių para-

DAINŲ ŠVENTĖS CHICAGOJE ĮSPŪDŽIAI

PO GAIVALIŠKOS LIETUVYBĖS MANIFESTACIJOS

Pats dangus padėjo stiprinti didįjį lietuviškumo prasiveržimą Chicagoje. Po eilės karštų dienų, liepos antrosios rytas atnešė vėsos ir šaltesnio vėjo. Lietuviškose Chicagos kolonijose iš pat ryto būreliais stovinėjo nekasdieniškai nusiteikę ir pasipuošę žmonės, o veiduose ir akyse aiškiai buvo įskaitomas nervingumas ir dvasinis pakilimas.

PAMALDOS

Kurie atsirado prie šv. Kryžiaus bažnyčios durų pora mi-

pijų biuleteniai, tačiau paskutiniu metu taip pat duodamos komunistinės -- propagandinės dainos iš pavergtosios Lietuvos. Ir tai be jokių paaiškinimų, be nurodymų, kad tai okupanto išprievartautos dainos. Ne. Tos dainos pristatomos lygiai taip pat, kaip daina "Kur bakažė samanota" ar jai panašios lietuvių tautinės dainos. Tokiu būdu jau kelis kartus buvo duotos dainos apie kolūkius, apie žemės išlaisvinimą, apie kolūko pirmininką ir t.t. Pavyzdžiui, dainoje "Šienapiūtės naktį" solistė traukia "Niekad, niekad dar taip nekvėjo mano gimtojo kaimo laukai", o choras šaukia "Žeme, žeme, tiek amžių vergavus"...

Bet tai tik menkinėkis prieš tai, ką toje programoje liepos 2 d. Danutė Venckutė pateikė. Po patetiškos įžangos apie aušrą ji nurodė, kad poetas E. Mieželaitis parašė eilėraštį, o muz. B. Dvarionas pagal tą eilėraštį sukūrė dainą "Aušra prie Nemuno". Toliau įjungta toji daina, kurią atliko simfoninis orkestras su choru.

Štai tos dainos tekstas: Kur Nemunas plaukia, kolūkiai išaugė--

Baltuoja nauji kolūkiečių namai. Prie Nemuno kaime Dainas apie laimę Laisva mūsų liaudis dainuoja linksmai.

Kur Nemunas žėri, ten vandenį gėrė Nuo Volgos sugrįžęs lietuvis karys.

Ir Nemuną lydi Mūs žvilgsniai nušvitę. Ir lydi auksinis namų žiburys.

Kur Nemunas bėga, balčiau ten už sniegą Pražydo mus sodai, sodeliai žali, Ir Nemunas jaunas, Ir Vilnius, ir Kaunas-- Jauni mūsų miestai Tarybų šaly.

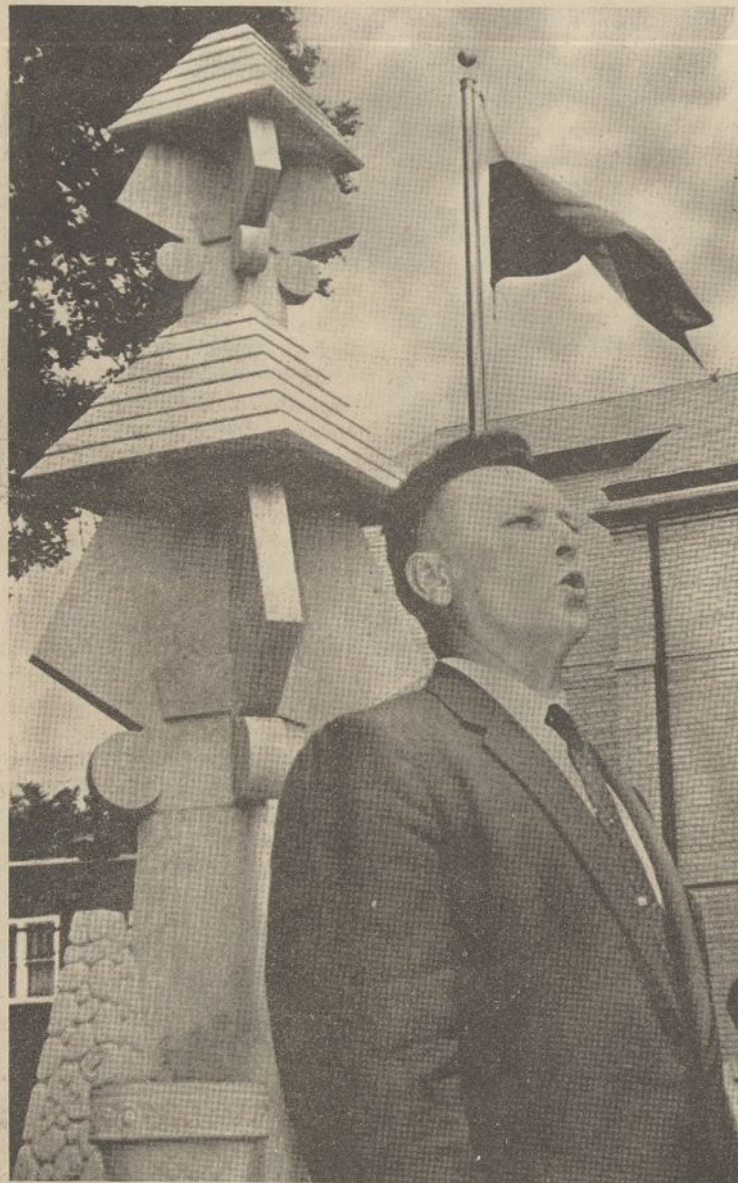
Kur Nemunas teka, ten Partija vagą I ateitį šviesią, laimingą nuties. Prie Nemuno kaime, Dainas apie laimę Dainuoja lietuviai giliai iš širdies.

Jei tokias dainas duotų Alg. Šalčius, tai būtų aišku, kad tai kultūrinio bendradarbiavimo išdava. Bet jos girdimos "katalikiškoje" lietuvių radio programoje. O gal jau šioji pasuko to bendradarbiavimo kryptimi? Tai beveik derintusi su tos programos vedėju J. Roman, Sr. kalbomis apie stilizuotą Vyti.

J.M.,
Boston

nučių prieš dešimtą, pasiliko stovėti ant laiptų ar net gatvėje. Kažin, ar ne pirmas kartas, kada ši, rodos, erdvi lietuviška šventovė, nepajėgė priglauti visų savo tautiečių.

lauskas ir čikagietis kun A. Stašys. "Apsaugok, Aukščiausias, mūs mylimą šalį...", gieda Stepo Sodeikos vedamas Dainavos ansamblis. "Pulkim ant kelių..." palenkia Lietuvos sūnų ir dukrų

Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Steponas Kęsgaila kalba prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje.

Z. Degučio nuotrauka

Su šv. Mišių auka išėjo pats Dainų šventės vykdomojo komiteto pirmininkas prel. I. Albavičius, prašydamas Visagalio palaimos retam tautos vienybės atspindžiui. Jam asistavo svečias iš Italijos kun. V. Kaz-

veidus, tokią dieną, mintimis ir jausmais dalinantis su nepasiekiamais artimaisiais pavergtoje tėvynėje. Kan. V. Zakarauskas, kaip ir visuomet, savo šiltu ir prasmingu žodžiu nuveda klausytojus į tėviškes laukus, pridur-

KAIRĖJE: Dalis publikos Dainų šventėje, klausosi gal kiek ilgų kalbų...

J. Garlos nuotrauka

damas, kad lietuviui daina buvo ir yra viskas. Partizano daina miško tankumyne, sesutės daina už skambiųjų staklių, daina, plaukianti žaliomis suvalkijos lygumomis ar klūnanti už pilkų Žemaitijos kalvų. Dainuodamas lietuvis išreiškia savo sielą, dainoje atsispindi lietuvių dvasia: kenčiančio ir liūdino, laimingo ir besijuokiančio. Dabar įvyks tančioje Dainų šventėje Vilniuje lietuviškos dainos braukiamos iš repertuaro. Tai dar vienas Maskvos suduotas smūgis.

Iškilmingai nuskamba solisto B. Baranausko - Baro "Panis angelicus".

Evangelikams pamaldas atlikė kun. A. Trakis. Tėviškęs parapijos šventykla irgi buvo sausakimšai pripildyta.

ŽUVUSIŲ PAGERBIMAS

Iš bažnyčių ir apylinkių minios suplaukė prie Žuvusiųs dėl Lietuvos Laisvės paminklo Tėvų Jezuity sodelyje prie Jaunimo Centro. Pradėjo pulk. Šeštakauskas, pakviesdamas iškilmėms vadovauti Antrosios JAV ir Kanados vykdomojo mokytojo vicepirmininką T. Blinstrubą. Choruose ilgiausią laiką dainavęs dainininkas B. Kriaučiūnas (jo dainos kelias solo, operetose ir choruose peršoko 55 metus), uždegė amžinąjį ugnį, o prel. I. Albavičius padeda vainiką. Trumpą kalbą sako Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas S. Kęsgaila.

10,000 MINIA UŽPLŪDO

Chicagos Amphiteatrą, šventės pradžia buvo skelbta 3 val., tačiau jau nuo 12-os prasidėjo gyvas judėjimas aplinkinėse gatvėse. Ant Amfiteatro stogo aukštai, aukštai suplevėsavo lietuviška garbinga trispalvė šalia žvaigždėtosios amerikoniškosios, o rodyklės ir skelbimai prie įeinamųjų durų -- savais ornamentais ir lietuviškomis lyromis. Kaip upės ir upeliai savo vandens sūnėse Nemunas, taip visos gatvės ir gatvelės suvedė dešimtiūkstantinę minią į šventę.

ATIDARYMAS

Gerokai pavėlavus, šventę atidarė komiteto ekzekutyvinis vicepirmininkas V. Radžius, pristatydamas įžygiuojančius chorą ir jų dirigentus. Lietuviškų organizacijų vėliavos išsirikiuota viršutinėje estrados dalyje, po aukštai iškelto Vyčiu, lyra ir trispalvėmis. Nesiliauja plojimai, ypač iš toliau atvykusiems chorams. Palengva chorai susijungia estradoje į vieną didžiulę bangą, pasipuošusią gražia spalviais tautiniais audiniais, -- tai chorisčių rūbai, efektingai atrodo aukštyn kylančiame susigrupavime. Išsina, dir. A. Mikulskis. Pirmieji choro garsai, giedant Dambausko "Maldą už Tėvynę", parodo didelę jėgą ir harmoniją. Lydimas gausių aplodismentų, garbės dirigentas J. Žilevičius perduoda dirigento lazdelę J. Aleksiui, Aleksis atsiskaita chorą, ir pasigirsta Amerikos himnas. Minia susiūbuoja ir, lyg greitam vėjui pūstelėjus, pakyla. (Nukelta į 6 psl.)

Dainų šventės dirigentai: Aleksis, Stephens, Žilevičius, Mikulskis, Budriūnas, Sodeika, Steponavičius, Gaidelis, Gailevičius ir Jakubėnas.

J. Garlos nuotrauka

Grupė N. Zelandijos lietuvių viename Aucklando parengime. Iš kairės: A. Procutienė, Kaminskienė, M. Pinkienė, K. Kaminskas ir Aucklando lietuvių apylinkės pirm. A. Pinkus.

Jono K. Kario pagerbimas

Birželio 24 d., gražioje Albertus Magnus kolegijos salėje, New Havene, susirinko gausus būrys Naujosios Anglijos, New Yorko, New Jersey valstijų ir kitų Atlanto pakrautis vietovių lietuvių, prie bendro stalo pagerbti dviejų stambių knygų (Nepriklausomos Lietuvos pinigai ir Senovės Lietuvos pinigai) autorių Joną K. Karį, gyv. Bridgeport Conn.

Šitame gražiame pobūvyje kalbėtojai išskėlė didelius Jono K. Kario nuopelnus Lietuvos istorinei literatūrai. Per vienuolika tremties metų Jonas K. Karys sugebėjo parašyti ir išleisti dvi knygas. Žinant, kad surinkti medžiagą paliko Lietuvoje, aiškėja be galo didelis atsidavimas

darbui, iš naujo renkant medžiagą. Jeigu Jonas K. Karys nebūtų tų knygų parašęs, tai būtų ir likusi mūsų istorijoje spraga.

Šeštadienio vakaras prabėgo labai greitai linksmoje, šeimininkoje nuotaikoje, skambant lietuviškomis dainoms ir muzikai.

Parengimo nuopelnas tenka ponoms. Visus stebino skoningai gėlėmis papuošti stalai, apkrauti pačių gamintais valgiais, kurie Karaliaus stalui darytų garbę. Dar labiau stebino puikus suorganizavimas: ponios, gyvenančios kelyse valstijose, sugebėjo taip viską suderinti, kad atrodė, lyg būtų viskas gaminta vienoje virtuvėje, tų pačių rankų. Bet grįžkime prie J. K. Kario

Jonas Karys, dvių vertingų knygų apie Lietuvos pinigus autorius, kalba jam suruoštame pagerbime New Havene.

Jūros mėgėjas atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMY.

Čia ažuolais apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose su privačiais dušais ir kitais patogumais už neaukštą kainą, ramiai pailsėsite.

Tik per keletą minučių pėsčiom pasiekiamas vandenynas — paplūdimys; taip pat kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis ir šaldytuvais. Maudymosi mokestis apmokamas savininku. Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYS,
515 4th Ave., Asbury Park, N. J.
Telef. PR 6-9783.

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiemis savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

knygų. Jos parašytos lengvu stilium, ir jas lengva skaityti. Knygas perskaitęs, jautiesi perskaitęs labai populiariai parašytą Lietuvos istoriją. Šitos knygos labai tinka dovanoms, ypatingai jaunimui. Knygos išleistos liuksusiniai, daug gražių iliustracijų. Jos yra papuošalas kiekvieno susipratusio lietuvių buto. Knygos visuomet galima užsisakyti pas autorius: J. K. Karys, 60 Sims Str. Bridgeport 4, Conn. Šią adresą išsikirkpikite.

E. CHICAGO

IŠVYKA -- GEGUŽINĖ

Tautinės Sąjungos East Chicago skyriaus valdyba ruošia tradicinę išvyką - gegužinę su labai įdomia humoristine programa -- laužu ir kitomis įvairnybėmis. Įvyksta liepos mėn. 22 d. (šeštadienį). 12 val. dieną p.p. Jonyų gražioje vasarvietėje, Chesterton, Indiana.

Vieta labai graži ir įdomi, yra maudymosi baseinas ir kiti patogumai. Atvykę iš toliau galėsite pasisamdyti kambarių ir pasilikti savaitgalį.

Maloniai kviečiame visus gausiai dalyvauti. Turėsite progos smagiai praleisti laiką, pasiūlyti skaniais lietuviškais valgiais ir pailsėti.

Vykstant į išvyką - gegužinę reikia važiuoti 20 kelių iki Crescent Woods Lumber Company ir čia pasukus kairėn sekti mūsų nurodytus ženklus.

Pakenė

LIETUVIŠKO KRYŽIAUS PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS ST. LOUIS, Mo.

Šv. Juozapo lietuvių parapija liepos 15 dieną, turės lietuviško kryžiaus pašventinimo iškilmes. Tą dieną, 6 val. vak., bus Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje 2123 Park Ave., St. Louis, Mo. Šv. Mišios, kurias laikys parapijos klebonas kun. Zenonas Gelažius.

Per mišias kun. A. Deksnys, lietuvių East St. Louis parapijos klebonas pasakys tai dienai pritaikintą pamokslą. Tuojau po mišių prelatas T. R. Woods, Šv. Tomo parapijos klebonas ir didelis lietuvių bičiulis atliks lietuviško kryžiaus pašven-

BOSTON

LAISVĖS VARPAS

LAISVĖS VARPAS perdavė ALT Sąjungos pirmininko Vyt. Abraitis kalbą tragiškųjų birželio įvykių proga. Kalboje išryškintas faktas, kad pavergtosios Lietuvos padėtis yra daug sunkesnė, negu kurios nors kolonijos visoje istorijoje. Nebuvo atsitikimo, kad vienos kolonijos gyventojai masiniai būtų perkelti į kitą koloniją, o Lietuvoje tai vykdoma nuo okupacijos pradžios.

Šalia minėtos kalbos atskirai perduodamas per Laisvės Varpą pasikalbėjimas su Vyt. Abraitis aktualiais mūsų visuomeninio, kultūrinio ir politinio gyvenimo reikalais. Pagal programos vedėjo P. Viščinio pateiktus klausimus Vyt. Abraitis atsakė šiais reikalais: 1. Kaip vertintinas Lietuvos laisvinimo darbas šiame krašte? 2. Koks reikalas Amerikos lietuvių gyvenime laikytinas pagrindiniu? 3. Kaip žiūrėtina į Lietuvį Bendruomenę ir jos atliekamą darbą? 4. Kokie ALT S-gos pagrindiniai tinklai ir uždaviniai? 5. Kokiu principu ALT S-ga grindžia savo santykius su kitomis organizacijomis? 6. Kokia ALT S-gos pozicija Amerikos lietuvių gyvenime? 7. Ar tiesa, kad tautininkai geriau sutaria politiniais reikalais su Lietuviu Frontu, negu su kitomis mūsų politinėmis organizacijomis? 8. Kokios pažiūros New Yorke į Alg. Šalčių ir jo idėją dėl kultūrinio bendradarbiavimo su Lietuvos pavergėju? 9. Kokie yra BALF'o santykiai su senėniais įsteigta lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Organizacija?

Tokius pasikalbėjimus Laisvės Varpas dažnai perduoda su įvairių organizacijų ir srovų atstovais, o taip pat su žymesniais mūsų visuomenės veikėjais. Iš jų pažymėtini a.a. adv. A. Oliš, J. Bačiūnas ir eilė kitų, kaip Dr. B. Nemickas, Vacł. Sidzikauskas, Dr. A. Trimakas, K. Mockus ir t.t. Tuo būdu programa atlieka svarbų visuomenės informavimo uždavinį. Dabar ji girdima sekmadieniais 8 - 9 val. ryte iš WKOX radio stoties iš Framingham, Mass., AM bangomis 1190 kilociklų, o FM bangomis 105,7 megaciklų.

tinimo apeigas ir pasakys pritaikintą kalbą. Pastarasis ir savo \$ 50,00 auka yra prie šio lietuviško kryžiaus statybos prisidėjęs. Jis supranta ir atjaučia lietuvių kovą dėl laisvės, nes ir pastarojo proseniai išgyveno kovų raidą dėl Irlandijos laisvės. Kryžius yra 19 pėdų aukščio, iš ažuolo medžio ir ažuolinetvėle aptvertas. Kryžių padarė KALETTO Kryžių dirbtuvė St. Louis, Mo.

Po kryžiaus pašventinimo apeigų bus šokiai ir bufetas bažnyčios rūsyje.

Lietuviai ir lietuvių prieteliai maloniai prašomi atsilankyti. Višioms lėjimas nemokamas.

Puiki dovana bet kuria proga!

Naujai pagaminta PIRMOJI LIETUVIO KOMPOZITORIAUS ILGO GROJIMO PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKŠTELĖ

Lietuviškai įdainuota 10 šokių muzikos HI-FI ir STEREO plokštelė gaunama visuose lietuviškos spaudos ir dovanų parduotuvėse.

JONINIŲ LAUŽAS BAGDŽIŪNO ŪKYJE IŠGĄSDINO UGNIAGESIUS

Adv. J. Bagdžiūnas-Borden

Pasveikinti adv. Joną Bagdžiūną-Borden vardinį proga į jo ūkį prie Matteson, Ill. susirinko gausus būrys bičiulių iš Chicago ir artimesnių vietovių. O kadangi svečių tarpe buvo dar keletas Jonų, tai sutarra užkurti tradicinį Joninių laužą.

Pasivažišius šeiminiškės skaniai iškeptais gaidžiukais, su temus, svečiai susirinko prie laužo, kurį pats adv. Bagdžiūnas uždegė, o kad medžiai geriau įsiliepsnotų, pakišo glėbį šiaudų. Visas ūkis staiga nušvito, tad nenuostabu, kad kaimynai, nieko nežinodami apie lietuviškąsias tradicijas, pranešė Matteson ugniagesiams, jog Bagdžiūno ūkis dega...

Svečiams šokant aplink laužą ir bedainuojat lietuviškas dainas, į kiemą kaukdami suvažiojo ugniagesių automobiliai ir paruošė švirkštus ugniai gesinti. Reikėjo keletos minučių, kol Bagdžiūnas išaiškino ugniagesių kapitonui, kad tai tradicinė šventė. Aprašyti ugniagesiai prisijungė prie

svečių pasivažišinti "sula" ir keptais gaidžiukais, kurios Bagdžiūnienė tuojau atnešė atvykėliams.

Po to, jau ugniagesių saugomas, laužas spragsėjo dideliais ugnies liežuviais laizydamas padanges.

Kitą rytą Jonas Bagdžiūnas, vis dar švėsdamas 79-tas vardines, su svečiais nuvyko pasiūlyti į Juozo ir Marės Ročkų naujai įrengtą restoraną "Gintaras", 2151 W. Cermak Rd., kur buvo užbaigtos malonios pradedos Joninės.

(d)

TRUMPAI

* Britanijos vyriausybė atmetė bet kokius pasiūlymus, liečiančius Berlyno ir Vokietijos ateitį, kuriuose nebūtų aiškaus Vokietijos sujungimo. Tuo pareiškimu Macmillanas siekė pakenkti plačiai kursuojančius gandus, pagal kuriuos britai įkalbinėję Vakarų sąjungininkus pripažinti Rytų Vokietijos komunistų režimą mainais už sovietų garantijas, pabrėžiančias Vakarų teises Berlyne ir laisvus kelius į tą miestą.

* JUNGŲ ARABŲ RESPUBLIKA pradėjo derybas su JAV, siekdama nusipirkti raketų "tyrinėjimų reikalingas". Atrodo, kad Washingtonas neužblokuos eksporto. Kairas jau anksčiau buvo bandęs nusipirkti raketų, kad galėtų bandymus įvykdyti anksčiau už Izraelį, kuris pasigaminio ir išbandė savo raketą.

* DOMINIKOS RESPUBLIKOJE įvyko pirmosios demonstracijos prieš 31 metus tebesitęsiančią Trujillo politinę dinastiją. Keli tūkstančiai kairiųjų užpuolė valstybinę radijo stotį ir sudegino jos studiją. Per susirėmimus žuvo 6 ir sužeista apie 20 asmenų.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

dovanos ★
★ **taupytojams** ★

PADEIUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4% mokame už ilgalaikes taupomas!

DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBIAUSKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

Regal D.S. Inc. bendrovė iš Detroito Clevelande nupirko Standard Drug Company 41 krautuvę. Pagal Regal prezidentą Bernard Shulman, visos Clevelande nupirkto Standard Drug krautuvės per ateinančius 2 mėnesius bus pagrindinai pakeistos iš paprastų vaistinių į didelės prekybos, žemų kainų, pačių klientų apsitarnaujamų krautuves ir vadinsis nauju Revco Discount Drug Centers vardu.

"Svarbiausias naujos firmos tikslas bus pardavinėti vaistus, kosmetiką, vitaminus, vaistus, pagal receptus ir kitas prekes žemiausiomis kainomis" sako naujos Clevelando bendrovės prezidentas Shulman.

Standard Drug bendrovė ir visos jos krautuvės buvo nupirkto už maždaug 2,000,000 dolerių. Detroito Regal bendrovė iki šiam laikui turėjo dvi vitaminų ir kosmetikos krautuves Clevelande - Hudson Vitamin & Cosmetic Distributors, 415 Euclid Ave. ir 602 Euclid Ave. Abi krautuvės per metus darė 1 milijoną dolerių apyvartos.

Nuotraukoje: Bernard Shulman, Regal bendrovės prezidentas ir Robert W. Campbell, Standard Drug bendrovės prezidentas, pasirašo pardavimo aktą.

sutelkimas, aikščių nuomavimas, sporto priemonės, lietuvių rinktinės sugabenimo parėmimas ir kt. Šios išlaidos toli prašoka sporto klubo ištekius, todėl prašome šias varžybas paremti finansiniai bei paskirti dovanų laimėtojams. Dovanos skiriamos visiems vienodos. Vienos dovanos kaina \$5,00.

Aukas galima siųsti ar įteikti organizacinio komiteto išdėstymui J. Žilioniui, 494 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio telef. LI - 1-8036 arba bet kuriam org. komiteto nariui ar aukų rinkėjui.

Visus kviečiame kuo gausiau atsilankyti į žaidynes ir joms paremti ruošiamą vakarą, kad prieš latvius ir estus galėtume pasirodyti, jog mūsų visuomenė remia lietuvišką sportinį judėjimą.

Žaidynių atidarymas įvyks liepos 22 d., šeštadienį, 2:00 val. po pietų, Patrick Henry High School stadione, Arlington Ave., prie E. 123 St., po kurio seks lengvosios atletikos varžybos. Lauko tenisas prasidės tą pačią dieną jau nuo 9:00 val. ryto, Gordon Parko teniso aikštyne, Memorial Shoreway, prie Liberty Blvd. (visai šalia akvariumo). Sekmadienį lengv. atletikos tąsa bus nuo 12:30 val. Plaukymo varžybų tvarką pranešime vėliau.

Žaidynių parėmimui ruošiamas vakaras įvyks šeštadienį, liepos 22 d. 8:00 val. vak. Slovėnų Auditorijos salėje, 6409 St. Clair Ave.

TRENIRUOČIŲ TVARKA

Per visą liepos mėnesį treniruotės vyks senąja tvarka, t.y. antradieniais ir ketvirtadieniais, Patrick Henry stadione, Arlington Ave. prie E. 123 St. Pradžia 6:15 val. v.

Kviečiame kuo daugiau narių įsijungti į sportinį judėjimą. Ypačingai yra kviečiami patys jauniausieji D ir C klasių (8 - 10 metų) ir (11-12 m.). Treniruotes praveda Elyra Vodopaliene ir A. Bielskus, talkininkaujanti J. Vodopalo, J. Nasvyčio, ir jaunesniųjų -- G. Neimano ir R. Sakalo.

Tėvai prašomi paskatinti savo vaikus įsijungti į sportininkų eiles.

NUKELIAMA Į RUGPIUČIO MENESĮ

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus pobūvis, numatytas liepos 23 d., nukeliamas į rugpiučio 27 d. Apie pobūdį ir jo programą bus plačiau pranešta.

ILONA M. SADAR, tarnaujanti St. Clair Savings Association, baigė Western Reserve universitetą ir priimta į Phi Beta Kappa.

ROBERT C. STERBANK, tarnaujantis St. Clair Savings Association, baigė John Carroll universitetą magna cum laude pažymiais.

Dešimtūkstantinei publikai plojant, Dainų šventės dainininkės estradoje užima vietą.

A. Gubinsko nuotrauka

Tušti Rooseveltto žodžiai pavergtųjų tautų atstovams

K.S.KARPIUS

deklaracija, atsisakė Rooseveltui bent žodį rašyti.

KĄ ROOSEVELT LĖMĖ KITIEMS

Iš to dokumento paaiškėja, kad Teherane, kalbant su Stalinu slapta apie Vokietiją, Stalinas pabrėžė, kad karui pasibaigus mažiausia 50,000 ar net 100,000 Vokietijos komanduojančio štabo pareigūnų būtų nužudyta. Rooseveltas, su tuo sutikdamas, juokaudamas pasiūlė 49,000 ar daugiau vokiečių likviduoti (Roosevelto kabinete tada jau veikė keli stiprūs žydai, kurie buvo pagaminę programą vokiečių tautai sunaikinti, ir Rooseveltas buvo su pažindintas su ta procedūra.)

Kai Churchillis priešinosi tokiam šaltakraujiškam žudymui žmonių, kariaujančių už savo tautą, Stalinas įtikino Rooseveltą, kad Churchillis yra slaptas vokiečių simpatikas.

Stalinas gavo suprasti iš Roosevelto, kad karui pasibaigus amerikiečių kariuomenės nesimaišys Europoje ir nekludys sovietų pokarinėms ambicijoms Europoje. Kai Churchillis siūlė baigti valyti Balkanus ir Italiją nuo ten veikiančių vokiečių kariuomenių, Kremliaus įsakymu Amerikoje pakilos griausmingi reikalavimai atidaryti antrą frontą prieš vokiečius per Prancūziją. Balkanai ir Jugoslavija tuo būdu pavesta Stalino auklėtinui Tito, kuriam Amerika teikė reikalingą pagalbą -- ir jis įvedė Jugoslavijoje sovietinį režimą. Vėliau Tito areštavo ir sušaudė patriotą Jugoslavijos gynybą generolą Mihailovičių ir daugybę karių likvidavo arba įkalino, nulemdamas Jugoslaviją liūdnam likimui.

KO BŪTŲ SULAUKĖS DE GAULLE

Kadangi Prancūzija buvo vokiečių okupuota, Stalinas ir Rooseveltas aptarė ir jos nubaudimą, kaip tas dokumentas patvirtina. Nors gen. de Gaulle, būdamas Alžire, Afrikoje, organizavo kariuomenę Prancūzijai ir skaitėsi Vokietijos priešų, bet Stalinas sakė Rooseveltui, kad de Gaulle atstovauja tik dvasinę Prancūziją, o Petain atstovauja

fizinę Prancūziją, ir ta tikroji Prancūzija Petaino vadovybėje, gelbstinti bendrą priešą Vokietiją, turi būti nubausta už tokį savo laikyseną kare.

"Roosevelt sutiko ir kalbėjo, kad ateityje joks prancūzas virš 40 metų amžiaus, ir ypačingai kiekvienas kuris turėjo kokį nors ryšį su dabartine (1943 metų) Prancūzijos vyriausybe, neturės būti leistas sugrįžti į savo senas pareigas ar pozicijas." Roosevelt sutiko ir su atplėšimu nuo Prancūzijos jos kolonijos Indokinijos, kaip pabauda Prancūzijai (dabartinės Viet Nam, Laos, kur bolševikai baigia užgrobti).

Prancūzijos laimei, generolui de Gaulle pavyko 1944 metų rudenį, kai vakarų fronte vokiečiai buvo sumušami ir iš Prancūzijos išstumti, su savo turima kariuomene parvykti Prancūzijon, užimti Paryžių, įsteigti laikinę vyriausybę ir atstatyti kraštui reikalingą valdžią ir tvarką.

Stalino tikslas buvo karo pabaigoje įsteigti ir Prancūzijoje ir Paryžiuje sovietų zoną, ir Prancūzija būtų atsidūręs panašioje būklėje kaip Vokietija ir Berlynas, o pats generolas de Gaulle, į tokį voratinklį pavėluotai pargrįžęs, būtų sulaukęs generolo Mihailovičiaus likimo.

Atmintinas yra Amerikoje su keltas tūžimas ir smerkimas generolo de Gaulle už jo sugrįžimą nesiskaitant su "sąjunga" ir tvarka. Tai buvo daroma nustatymui visuomenės opinijos, kad viskas yra gera, ką sovietai padaro ir su kuo Washingtonas sutinka.

IŠBANDĖ RAKETĄ

* Izraelis išbandė savo gamybos raketą, išleisdamas ją 50 mylių į atmosferą iš nenurodytos vietos Viduržemio jūros pakrantėje. Raketa nebuvo automatiškai vairuojama. Jos kursas buvęs fotografuojamas specialiomis kameromis iš kelių vietų, o trajektorijos viršūnėje ji išleidusi chemikalų debesį, kuris padėjęs stebėtojams nustatyti jos aukštį. Raketa pavadinta Shavit II vardu, bet gynybos ministerija atsisakė komentuoti, ar buvę bandyta išleisti Shavit I.

Seniausias Dainų šventės dainininkas B. Kriaučiūnas, išdainavęs chorose 55 metus, padedant Tamošiūnaiti ir Baranauskaiti, Jaunimo Centro sodelyje uždega prie aukuro laužą.

Z. Degučio nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

PABALTIEČIŲ SPORTINĖS ŽAIDYNĖS

Liepos 22 - 23 d. Clevelande įvyks 5-sios Š. Amerikos Pabaltiečių Sportinės Žaidynės. Varžybų programa apima lengvąją atletiką, plaukymą ir lauko tenisą. Į šias žaidynes suplauks virš 100 rinktininių lietuvių, latvių

ir estų sportininkų iš JAV-bių ir Kanados. Žaidynių rengėjai šiais metais yra lietuviai.

Mūsų sportinės vadovybės pavedimu šias žaidynes vykdo Clevelando Lietuvių sporto klubas. Žaibas, talkininkaujamas specialiai sudaryto organizacinio komiteto.

Atsimerant, kad tokios apimtys varžybų surengimas yra ne vien tik rengėjų, bet ir visos Clevelando lietuviškosios kolonijos prestižo reikalas, kreipiamės į Clevelando lietuviškas organizacijas ir visuomenę prašydami šias žaidynes moralistiškai ir materiališkai paremti.

Varžybų pravedimas reikalauja didelių išlaidų, kaip dovanų

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandenių ir pečių šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY JULY 20 EARN INTEREST FROM JULY 1

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 inetai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 78

1961 m. liepos 10 d.

KAS IR KUR?

* VOKIETIJOS LIETUVIŲ Bendruomenės apylinkių pirminkų, vargo mokyklų vedėjų bei mokytojų suvažiavimas įvyks Vasario 16 Gimnazijoje rugsėjo 1-2 dienomis.

* ALBINA IR PRANAS KAŠIUBAI Dirvos bičiuliai, iš Reading, Pa., svečiuodamiesi Clevelande, p. Karsoko lydimi, aplankė Dirvą ir susipažino su ofsetinės spaudos darbu. Dirvos reikalams paliko \$ 5,00 auką. Albina Kašiubienė yra daugelio laikraščio bendradarė, daugiausia rašanti jauniems skaitytojams skirtus eilėraščius. Pr. Kašiuba Reading mieste verčiasi televizijos aparatų prekyba ir jų taisymu.

* DANUTĖ STATKUTĖ, praeitais metais gilinusi studijas Ženevoje, Europoje gavo stipendiją dar dviem metams. Danutė yra venecuelietė, New Yorke baigusi Columbijos universitetą.

* JOKŪBO STUKO Lietuvos Atsiminimų radijo valanda New Yorke paminėjo JAV nepriklausomybės 185-ąją sukaktį liepos 4-ąją dieną, kurios proga kalbėjo E. Čekienė.

Stukas pakvietė akademinį jaunimą kas mėnesį daryti pranešimus per jo vadovaujamą radijo iš akademinio jaunimo gyvenimo supažindinančią lietuvių visuomenę su jų darbais, laimėjimais ir nuotykiams.

Saulius Sirusas ir J. Birutis yra nuolatiniai pranešėjai.

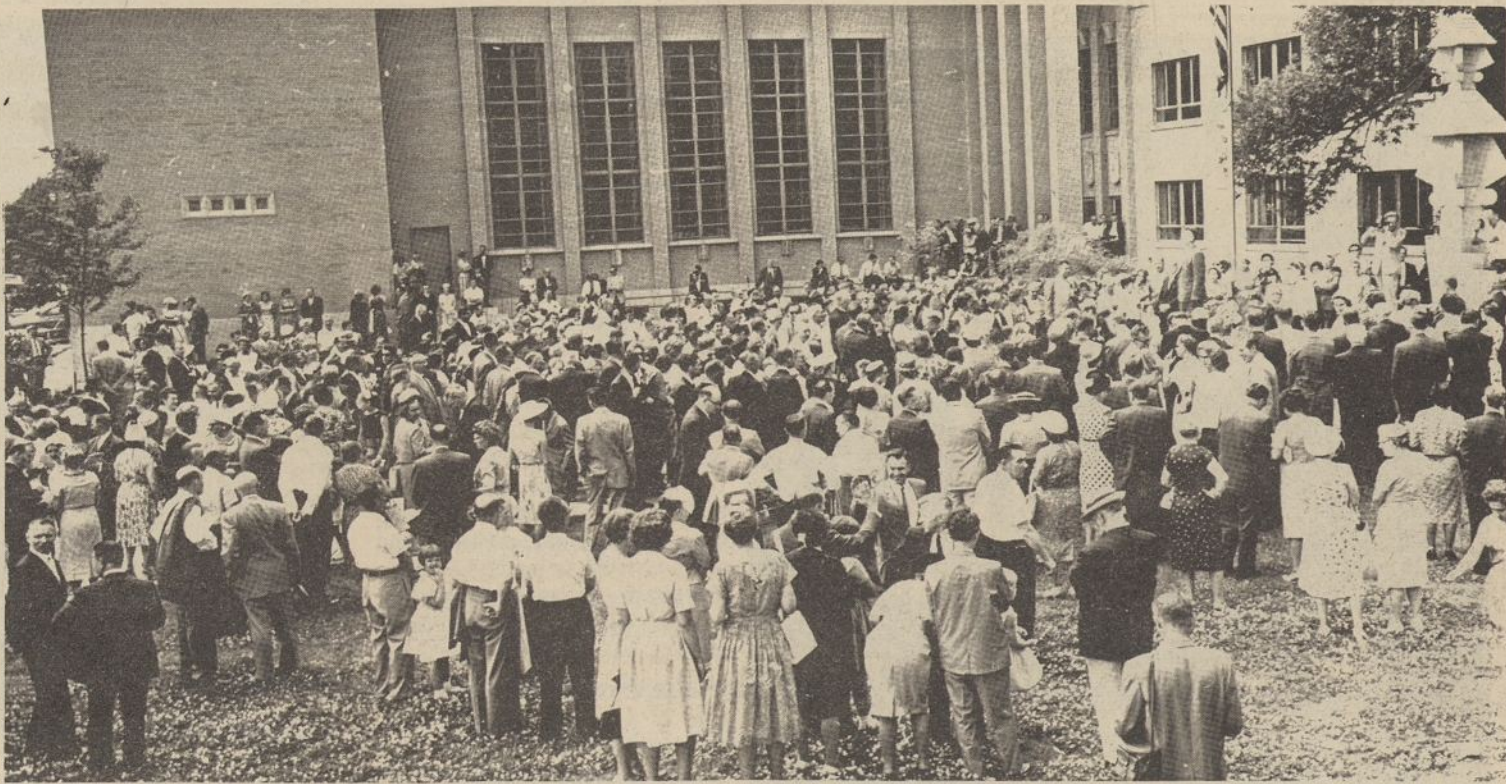
BAUDŽIAMŲJŲ ĮSTATYMŲ KRUŠA LIETUVOJE

Birželio 26 dieną Vilniuje buvo sušauktas respublikinio sovieto posėdis, kuriame per vieną dieną buvo, kaip paprastai, vienbalsiai priimti "savi" baudžiamieji įstatymai: Baudžiamasis Kodeksas, Baudžiamojo proceso įstatymas ir Advokatūros nuostatai. Ligi šiol Lietuvoje buvo taikomi Rusijos (RSFSR) kodeksai, kurie dabar irgi pakeisti. Nors tie kodeksai vadinami tik "Lietuvos TSR" kodeksais, tačiau jie yra suredaguoti griežtai laikantis Maskvoje prieš porą metų priimtų "bendrųjų nuostatų" ir, išskyrus kalbą bei kaikurias smulkmenas, jie niekunesiskiria nuo bet kurios kitos sovietinės respublikos kodeksų.

Be to, buvo patvirtinta ir visa eilė baudžiamųjų dekretų (įsakų), per porą pastarųjų mėnesių išleistų Paleckio - Naujalio parašais (sovieto prezidiumo vardu). Drauge priimtas ir respublikos bei vietinių sovietų ("savivaldybių") biudžeto įstatymas, irgi kitoms respublikoms iš Maskvos duoto teksto vertimas į lietuvių kalbą.

Red. kolegijos narys V. Rasitenis rengia DIRVOS skaitytojams tų įstatymų ir dekretų apžvalgą.

E. IR J. RATKELIAI iš New Yorko, birželio 30 d. išskrido į Los Angeles, Kaliforniją praleisti atostogų pas sūnų Algį ir Danguolę Ratkelius. Jie aplankys ten gyvenančius draugus ir pažįstamus.

DAINŲ ŠVENTĖS ĮSPŪDŽIAI

(Atkelta iš 3 psl.)

Galingai veržiasi "Lietuva, tėvyne mūsų..." . Ne vieno akys matau nesulaikomas ir nenorimas sulaikyti ašaras. Visi pajunta vienybės ir savo krašto

kas St. Barzdukas, nurodymas, kad Lietuvių Bendruomenė dar gali didžiuotis, jei tokius darbus, kaip ši Šventė, sugebėjo suruošti.

Chorui akompanavo dviem fortepionais prof. V. Jakubėnas ir

Dainų šventės dalyviai po pamaldų prie šv. Kryžiaus bažnyčios Chicagoje.

A. Gulbinsko nuotrauka

meilės pilni.

Šventės vykdomojo komiteto pirminkas prel. I. Albavičius taria pirmąjį žodį, padėkodamas visiems, prisidėjusiems prie šventės pasisekimo, taip pat, svečiams, dainininkams ir dirigentams. Kviečia vadovauti programai J. Daužvardienė, Lietuvos konsulo Chicagoje ponį. Pristatoma konsulas dr. P. Daužvardis, savo tvarka pristatęs Lietuvos atstovą J. Kajecką, Latvijos ministrį A. Speke ir Chicago mero R. J. Daley atstovą. Kalba pats konsulas, abu atstovai. Mintys sukasi apie lietuvių vienybę ir lietuviškos dainos reikšmę. "Lietuvos diplomatus pergyvena Lietuvos daina..." tarė J. Kajeckas.

AMERIKOS PREZIDENTO SVEIKINIMAS

Perskaitoma telegrama iš Baltųjų Rūmų, paties Prezidento J. Kennedy pasirašyta. Keliamos ovacijos. J. Daužvardienė perskaito dar kelis sveikinimus, tačiau įspėja, kad jų yra tiek daug, kad visų neįmanoma auditorijai perduoti.

PROGRAMA

Tik bendrais bruožais pėrbėgime esminiausius dalykus. Be abiejų garbės dirigentų (J. Žilevičiaus ir J. Aleksio), chorui dirigavo (eilės tvarka): A. Mikulskis, K. Steponavičius, Alice Stephens (moterų chorą), B. Budriūnas, labai šiltai publikos priimtas ir kartojęs savo paties kompoziciją "Pradės aušrelė aušti", S. Sodeika, J. Gaidelis, dirigavęs vyrų chorui, ir, galiausiai, vėl A. Mikulskis. Aukščiau užsiminiau, kad B. Budriūno "Pradės..." buvo pakartota. Priedu, kad visi dirigentai buvo priimti ypač šiltai -- jei kam kliuvo daugiau ovacijų, tai tik už pačią dainą, žodžius ar muziką. Iškvieisti čia pat būvę atliktų dalykų kompozitoriai: V. Jakubėnas, J. Bertulis, B. Jonušas, S. Gailevičius ir J. Žilevičius ir B. Budriūnas. Poetas Bernardas Brazdžionis, pats dalyvavęs šventėje, buvo šiltai sutiktas, kaip autorius "Tremtinių ir išvežtųjų giesmės", šioje šventėje išpildytos.

UŽDARYMAS

Šventę uždarė Amerikos Lietuvių centro valdybos pirminin-

nos temomis. Invokaciją atliko prel. M. Krupavičius, o vakarieni vadovavo JAV LB Centro valdybos vicepirmininkas A. Nasvytis, perėmęs mikrofoną iš komisijos pirmininko J. Beratašiaus. Vakarienių metu buvo pagerbti, išdainavusieji choruose daugiau kaip 25 metus. Nuotaika buvo labai graži ir šventiška, 2000 žmonių vos tilpo apie stalius.

ŠVENTĖS MINUSAI IR PLUSAI

Gražiai A. Valeškos papuošta estrada, lietuviški įrengimai, gražūs skelbimai -- tai plusai, kurių taip trūko pirmoje JAV ir Kanados Dainų šventėje. Ir pats jungtinis choras buvo stiprus, visas dainas atliko be disharmonijos ir švariai, niekur nesuklystant. Tas labai retas reiškinys chorui, iš visų kraštų susirinkusiam, nesusidainavusiam, tik po vienos bendros repeticijos. Juntamas ir balsinis pajėgumas. To nebūtų galima pasakyti apie Pirmosios šventės chorą. Salės šaldymo sistema žymiai palengvino dainininkams ir svečiams. Neapsieita be trūkumų. Programa užsitęsė, dėl to ir vakarieni vėlavo ir negalėjo būti taip gražiai organizuota, kaip buvo numatyta, Viskas paskubomis, Tiesa, pradėta šventę pusvalan-

S. Gailevičius.

VAKARIENĖ - PRIĖMIMAS

Toje pačioje salėje vakare Lietuvių Bendruomenės Chicago

Grupė "Dainavos" ansamblio dainininkų, išdainavusių 25 metus, Dainų šventėje buvo apdovanoti pažymėjimais.

A. Gulbinsko nuotrauka

apygardos valdyba suruošė šventės dalyviams choristams ir jų svečiams gražią vakarienę su šokiais. Dalyvavo, be šventės pamėnėtų, lietuviams visuomet palankus senatorius Douglasas, taręs gražų žodį Lietuvos ir dai-

džiū vėliau nustatyto laiko, bet tai buvo numatyta. Gal reikėjo trupintį programos pravedėjui savo įtarpas, o kai kuriems kalbėtojams kalbas. Toliau, nežinau, koki motyvai įvilko lietuviškos šventės dirigentus į visai mums

VIRŠUJE: Jaunimo Centro sodyje Chicagoje prie žuvusiems pagerbti paminklo, Dainų šventės dalyviai klausosi Kanados LB pirm. St. Kęsgailo kalbos.

A. Gulbinsko nuotrauka

svetimus baltus pusšvarkius. Įprasti frakai būtų tikrai daug geriau derinęsi prie lietuviško choro su tautiniais rūbais ir ženklais.

Programos pravedėja šaukte šaukė gale salės vaikščiojančiai publikai, kviesdama prie tylos, tačiau reakcija buvo nežymi.

Pereitąsyk buvo prikišama rengėjams, kad nerado tinkamos salės, ir svečiai tirpo karštyje, dėl to ir vaikščiojimais programos metu buvo pateisinami. Ši kartą rengėjai tikrai dėl to nekalti. Tiesa, salė tokiame iškilmingame įvykiu netinkama, bet ką darysi, kad salės nėra visoje Chicagoje, kurioje būtų visi privačiam, Didinga, meniškai išdekoruota salė būtų suteikusi visai kitą foną pačiai šventei. Bet į Europą ar kur kitur negi važiuosime ir salę ant delno perkelsime, ką norėjo padaryti Napoleonas su šv. Onos bažnyčia Vilniuje?

Po Tautinių šokių šventės rašiau apie apšvietimą. Nurodžiau, kad šviesos gali būti gėsinamos kokiuose naktiniuose klubuose, bet ne ten, kur tautiškus gali būti užtemdytas. Lietuviški tautiniai rūbai turi būti aiškūs. Tas pat pasikartojo ir ši kartą. Chorams pradėjus žygiuoti estradon, buvo užgesintos salės šviesos, -- palikti prožektoriai, jokio įspūdžio nedarė. Tik kada svečiai pradėjo šaukti: "šviesas, šviesas", jos buvo vėl uždegtos ne per daug skubant.

Šią šventę reikia skaityti daug geriau pavykusia už pirmąją. Dėl to, tikėjimės, kad organizatoriai trečiajai šventei dar geriau pasiruoš, patyrimas padidės: gal bus galima apsieiti su mažiau klaidų, kad ir ne per daug reikšmingų. Gyvendami iš klaidų mokomės, sako patarlė.

Didžiulė vienybės demonstracija, parodymas svetimiems mūsų tautinės gyvybės, dvasinės pakilimas. Didžiulis chorų ir vedėjų darbas, rengėjų nenuilstamas įgalino tai atlikti.

Šventė vyko JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių vardu.

Grupė dainininkių, dalyvavusių Dainų šventėje su Genovaite Antanaityte - "Miss Lithuania".

J. Garlos nuotrauka

Pranešame, kad po trumpos, sunkios ligos, aprūpinta šventais Sakramentais, mirė mūsų mylima žmona ir motina

A. A. JULIJA NORVAIŠAITĖ - KALVAITIENĖ
Palaidota liepos 8 dieną šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Nuliūdę vyras Stasys ir
sūnus Arvydas

A. A. JULIJAI KALVAITIENEI

mirus, jos vyrą, ALT S-gos East Chicagos skyriaus valdybos narį, Stasį Kalvaitį ir sūnų Arvydą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

ALT Sąjungos East Chicagos
skyriaus valdyba ir nariai

A. A. JULIJAI KALVAITIENEI

mirus, jos vyrą Stasį Kalvaitį ir sūnų Arvydą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Kazimieras Pocius ir šeima

A. A. JULIJAI KALVAITIENEI

mirus, vyrui Stasiui Kalvaičiui ir sūnui Arvydai gilia užuojautą reiškia

Tadas Mečkauskas